

Тема: Утілення в сонеті 11 Данте краси високого почуття кохання

Мета: розвиток компетентностей

предметних і комунікативних: знання і розуміння змісту прочитаного сонета; уміння аналізувати художні особливості твору, характеризувати особливості структури сонета, знаходити в тексті різні погляди на обговорювану проблему, визначати художні засоби та їхнє смислове навантаження, висловлювати своє ставлення до прочитаного; уміння характеризувати героїню та ліричного героя сонета, коментувати особливості вираження емоційного стану у творі;

ключових: уміння аналізувати основні риси авторського стилю художнього тексту; уміння встановлювати зв'язок між темою, мікротемою та основною думкою тексту; використовувати вербальні та невербальні засоби під час виступу перед аудиторією.

Обладнання: підручник, зошити, ПК, презентація.

Тип уроку: урок формування нових знань, умінь та навичок.

Зміст уроку

I. Актуалізація знань

Хвилинка творчості. Захист учнівських рефератів, повідомлень або презентацій (домашнє завдання).

Хвилинка запитань: інтерв'ю з автором. Складіть і запишіть 3 запитання, які б ви поставили Данте. (Учні ставлять свої запитання класу. Оцінюються і запитання, і відповіді.)

II. Мотивація навчальної діяльності

Повідомлення теми уроку. Визначення очікуваних результатів відповідно до орієнтирів навчальної програми.

Вступне слово вчителя. Збіркою «Нове життя» Данте не тільки підсумував здобутки середньовічної доби, а й заявив про себе як творця нової літератури. Простежимо, як у його сонеті поєдналися риси двох епох, з'ясуємо, що нового вніс поет у класичну та вічну тему кохання.

III. Сприйняття і засвоєння матеріалу

Літературознавчий коментар. Книжка «Нове життя» складається з 42 розділів, де переплетені проза, канцони і сонети. Вона – одна із найперших книжок, написаних не латинською, а розмовною народною мовою. Тосканський діалект, який використовував Данте, був пізніше покладений в основу літературної італійської мови.

У збірці спостерігають характерні ознаки «солодкого нового стилю»:

- ✓ нове трактування кохання (обожднювання володарки серця);
- ✓ кохання – найвищий вияв духовного багатства людини;
- ✓ опис любовного переживання поєднується з філософськими роздумами;
- ✓ використання символіки, алегорій у відображенні нових ідей;
- ✓ основні жанри – сонет, канцона.

«Нове життя» часто називають ліричною автобіографією. У книжці оспівана романтична закоханість, яка, на думку Данте, є першим етапом духовного розвитку, який

пробуджує здатність до божественної любові. Провідний мотив збірки – кохання до дівчини на ім'я Беатріче, а головна ідея – ушляхетлення її як ідеалу краси, передусім духовної, утілення всіх чеснот, земне відображення самої Мадонни. Беатріче – ім'я, яке означає «благословенна».

Тема сонета 11 – змалювання довершеності коханої, зустріч з якою просвітлює, надихає, утішає, а також розкриття сили кохання, здатного творити дива, одухотворювати, робити світ кращим, навіть спокутувати гріхи.

Для коханої Данте знаходить піднесені слова, що передають глибину його почуттів. Вона для нього символізує кохання, уособлює весну, оновлення та небесну чистоту. Її святість для поета – це «смиренність дум», що проймає кожного, хто її бачить. Завершальний рядок сонета утверджує нове диво й ніжність, засвідчує апогей побожного захопленого почуття, яке має ліричний герой, як і сам Данте, до Беатріче.

Перегляд освітнього відеоролика. Виразне читання сонета 11:
https://drive.google.com/file/d/1DFPX5bPj566wFPe4TGv1h4zex-Qj5TC5/view?usp=drive_link



IV. Формування знань, умінь, навичок, компетенцій

Читання сонета 11 учнями «про себе».

Аналіз вірша.

- Як цей сонет пов'язаний із біографією Данте та історичним контекстом його епохи?
- Який основний образ створено в сонеті? Які деталі підкреслюють цей образ?
- Опишіть, які почуття переполюють ліричного героя.
- Чи зрозуміли ви, які саме риси коханої полонили поета?
- Як ви розумієте вислів «В своїх очах вона несе Кохання»? Який сенс вкладає автор у ці слова?
- Які художні засоби використовує Данте для зображення Беатріче і відтворення власних почуттів? Він говорить про власне сприйняття дівчини, чи узагальнює її вплив на оточення?
- Які образи (зорові чи слухові) переважають у цій поезії? Яка роль кольору в описі коханої? Які кольори переважають і що вони символізують?
- Який ритм та інтонація сонета? Як вони впливають на загальне враження від твору?
- Які синтаксичні конструкції (речення і словосполучення) використовує автор? Яку роль вони відіграють у передачі емоцій?
- Чому поет змальовує кохання в піднесеному тоні?
- Які почуття і враження цей сонет викликає у вас?
- Як ви гадаєте, чому героїнею сонетів Данте стала Беатріче, а не Джемма Донаті?

V. Закріплення матеріалу, узагальнення та корекція знань

Робота із завданнями робочого аркуша.

1. Аналіз структури сонета і створення його партитури.
2. Асоціативний ланцюжок «Кохання – це...» і асоціативний кущ зі словами-акрохарактеристикою персонажів сонета.
3. Заповнення «Літературного паспорта твору».

VI. Підбиття підсумків

Складання «Діаманти». Правила написання:

- перший рядок – іменник, який розкриває головну думку (Беатріче);
- другий рядок – два прикметники, що характеризують героїню;
- третій рядок – три дієприкметники, що характеризують дії, пов'язані з темою;
- четвертий рядок – чотири іменники-асоціації, що виникли під впливом теми;
- п'ятий рядок – три дієприкметники, що характеризують зворотні (дзеркальні) дії, пов'язані з темою, відповідно сьомого рядка;
- шостий рядок – два прикметники, що з протилежного боку характеризують тему;
- сьомий рядок – один іменник-антитеза до теми (Джемма Донаті).

Працюємо вдома

1. Підготуйте виразне читання сонета.
2. За сонетом Данте опишіть «вроди чистий ідеал».